

ORĘDOWNIK ŚMIGIELSKI

Wychodzi co tydzień z wyjątkiem świąt. — Przedpłata miesięcznie z przyniesieniem 175 mk., W agencjach miesięcznie 160 mk. Numer pojedynczy 7 mk. niedzielny 10 mk. TELEFON nr. 65 Skrzynka poczt. 13.

OGŁOSZENIA STAROSTWA, KOMISARJATÓW,
MAGISTRATÓW ORAZ WŁADZ POLICYJNYCH
SA PRAWOMOCNE.

Cena ogłosz.: za 1-lin. wiersz petyt. 20 mk., w części urzędowej lub reklamowej 40 mk. Adr. Admin. i Red. Śmigiel - Wielkopolska. Poczta. kont. czek. A. Klóskowski w Poznaniu nr. 160 006, w Wrocławiu (Breslau) nr. 7283.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

Następujące osoby opuszczają na stałe granice Rzeczypospol. Polski.

Pastor Gustaw Huff Bojanowo St.
Hans Kuhle Nietązkowo
Paul Torke Śmigiel
Stanisław Gryś z żoną Lipno N.
Fryderyk Liebig z rodziną Lipno St.
Henryk Neumann Nietązkowo

Śmigiel, dnia 4/IV. 22.

Starosta Kopezyński.

Ogłoszenie.

Instytucjom dobroczynnym i wychowawczym przydziała Województwo po 120 mk. za 1 kg. loco wagon cukrowni.

Zakłady reflektujące na cukier ten winny podać najpóźniej do 8. b. m. ile osób utrzymują.

Pow. Urząd Gospodarczy.

Spis osób i lista podatku gminnego miasta Śmigla za rok 1921 wyłożony będzie od 7 do 22. kwietnia br. włączając w biurze magistratu pokój nr. 3 w przedpołudniowych godzinach służbowych.

Śmigiel, dnia 5. kwietnia 1922. r.

Magistrat Maron.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA,

za którą Redakcja bierze odpowiedzialność.

Nastroje sejmowe.

Warszawa, 6. kwietnia.

W dniu wczorajszym głównym przedmiotem rozmów kulaarach sejmowych było onegdajsze posiedzenie Sejmu. Mówiący o nim posłowie podkreślali z naciskiem skandaliczne zachowanie się p. Kiernika względem prezesa Żarnowskiego. Główną winę we wczorajszym zachowaniu się byłego prezesa Gł. Urzędu Ziemskiego sfery polityczne widzą w obniżeniu powagi Najwyższej Izby Kontroli Państwowej.

Ludowcy chcą się zrewanżować za poniesioną klęskę mają zgłosić na dzisiejszym posiedzeniu wniosek przeciwko osobie p. Żarnowskiego.

Jednakowoż sfery polityczne utrzymują, że ludowcy pomimo zajęć, jakie miały niedawno miejsce pozostaną nadal neutralnymi w stosunku do rządu.

Sprawa monopolu tytoniowego, która miała być rozpatrywana na piątkowym posiedzeniu, wejdzie pod obrady dopiero po świątach.

Na posiedzeniu Konwentu Seniorów poseł Głabiński wobec żądania ludowców, by jeszcze przed świątami odbyć dyskusję nad ekspozycją premiera Ponikowskiego i min. Michalskiego, oświadczył, że uważa, iż dyskusja ta winna była się odbyć bezpośrednio po wygłoszeniu przemówień przez obu tych panów w Sejmie, ale teraz jest zdania, że wobec krótkiego terminu, pozostającego jeszcze do rozpoczęcia feryj świątecznych uważa, iż czas jest spóźniony na jej rozpoczęcie, wobec czego proponuje odroczenie dyskusji do po świątach.

Do propozycji posła Głabińskiego (Zw. Lud. Nar.) przyłączyli się posłowie Skulski (N. Z. L.), Dubanowicz (N. Ch. S. L.), Czerniewski (Chrz. D.), Chałczyński (N. P. R.), Baworowski (K. P. K.) i Kotula (Kl. K. — L.) Wskutek tego odroczone dyskusję na po świątach. Ferie świąteczne rozpoczną się w piątek, dnia 7 bm. i trwać będą 17 dni.

Ks. poseł Lutosławski wobec tego, iż wykluczony poseł Bryl z pięciu posiedzeń sejmowych ukazał się na posiedzeniu jednej z komisji, interpelował w sprawie, czy wykluczony poseł z obrad Izby ma prawo brać udział w obradach komisyjnych. Orzeczone, iż prawa takiego nie posiada.

Poseł Putek wysłał świadków do posła Bryla.
Gł. Por.

**Przystępujemy do Towarzystwa
Obrony Kresów Zachodnich!**

Francja a odszkodowanie wojenne.

„Gabinet dra Wirtha odniósł znów wielkie zwycięstwo parlamentarne“.

Tak głosi „Berl. Tageblatt“ wobec uchwalenia przez Reichstag votum zaufania dla rządu, który jak wiadomo, na znane żądania Komisji Reparacyjnej odpowiedział gromkiem: non possumus.

W tym sensie wypowiedziały się w parlamencie wszystkie partje a votum zaufania przeszło 248 głosami przeciwko 84 głosom konserwatystów, którzy przy tej sposobności usiłowali nieopatrznie wyładować swą niechęć dla kanclerza i z pomocą komunistów doprowadzić do potępienia całej jego polityki „wykonania ultimatum“. Przyszło do burzliwej wymiany zdań, lecz konserwatyści, którym w tym wypadku przeciwstawił się dr. Stresemann ze swymi ludowcami niemieckimi, sprawę swą przegrali. Niezależni socjaliści wstrzymali się od głosowania.

Pięć stronnictw udzieliło poparcia kanclerzowi tak, iż wyjedzie on do Genewy ze znaczną większością parlamentarną za plecami. I tak Niemcy odrzucają „niewykonalną i nieznośną notę Ententy“, żądającą między innymi podwyższenia tegorocznych podatków o 60 miliardów marek oraz zaprowadzenia kontroli nad wydatkami i budżetem Niemiec.

Ale teraz wysuwa się kwestja co powie na to Francja. Jakby przewidując, że Niemcy nie zechcą podporządkować się decyzji Komisji Reparacyjnej, wytoczył tę sprawę w Senacie francuskim minister skarbu de Lasteyrie. Powtórzył to co Rząd zapewnił poprzednio, że udzielono Niemcom pewne moratorium tylko pod tym warunkiem, że zaprowadzona będzie kontrola nad finansami Niemiec. Dopiero wtedy, gdy pocznie ona funkcjonować, będzie można mówić o udzieleniu Niemcom pożyczki zagranicznej.

Tu p. Poincaré wtrącił, że zezwolenie na to nie będzie mogło być okupione żadnymi ustępstwami w żądaniach Francji. Poczem minister de Lasteyrie tak dalej mówił:

„Potrzebujemy pieniędzy jaknajprędzej, a pieniądze te mogą Niemcy osiągnąć drogą pożyczki wewnętrznej. Takim to sposobem postarała się Francja o pieniądze na zapłacenie kontrybucji wojennej w r. 1871. A pożyczka taka nie wystarczy, by pokryć to, czego Francja potrzebuje. Jest bowiem rzeczą niewątpliwą, że nawet w najlepszym razie nie wiele otrzymamy gotówką w r. 1922. Wogóle Niemcy mogą zapłacić. Jeżeli nie zechcą, Francja zmusi je do tego. Trudność leży w zastosowaniu przymusu. Jeżeli do tego przyjdzie, Francja chwyci się nadzwyczajnych środków, by wolę swoją przeprowadzić. Kwestja odszkodowań musi być rozwiązana, zanim rozpoczniemy odbudowę Europy“.

Te energiczne słowa ministra uzupełnił przewodniczący Komisji Reparacyjnej p. Dubois na obiedzie Związku handlu i przemysłu. I on zapewnił, że Francja siłą upomni się o swe prawa, jeśli nie da się inaczej załatwić sprawy odszkodowań z Niemcami. Gdyby w tem Francja nie miała uzyskać pomocy innych mocarstw, sama okaże się dość silną do czynu, chociażby użyć miała bagnietów i armat.

Z mówców w Senacie na uwagę zasługuje pogląd senatora de Monzie. Wyraził on zdanie, że w Genewie niewątpliwie będzie mowa o odszkodowaniu. Bez poruszenia tego problemu i włączenia go w kwestję odbudowy Europy, nie można wogóle mówić o odbudowie.

A zatem na niemieckie „non possumus“, które zresztą świat słyszał już wielokrotnie, Francja ma odpowiedź gotową.

O funduszach i zapisach na rzecz instytucyj publicznych.

Ostatnia wojna zmieniła obyczaje w wielu kierunkach: między innymi poszły w zapomnienie fundacje, darowizny i zapisy na rzecz instytucyj publicznych, jak zakłady dobroczynne, szpitale itp. W każdym cywilizowanym narodzie musi być przez ogół szanowana zasada „res sacra miser“, to jest opieka nad ubogimi. Jest to święty obowiązek społeczny

— bo zawsze istnieć będą ubodzy, dzieci, starzy i chorzy, którzy wymagają opieki publicznej, tudzież jednostek. Dawniej liczni obywatele poczuwali się do tego obowiązku i za życia większymi kapitałami obdarzyli zakłady i szpitale, lub też tworzyli fundusze i zapisy, aby utrwalić byt dobroczynnej instytucji, a zarazem zachować w dobrej pamięci swe nazwisko. Po wojnie pod powyższym względem stosunki zmieniły się radykalnie na niekorzyść dla społecznego miłosierdzia. — Mamy coraz więcej milionerów, ale coraz mniej obywateli, którzy w swem szczęściu zapominają o tych biednych, którym los się nie uśmiecha, mianowicie o tych biednych, którzy nie mogą konkurować z zarobkami nowoczesnych kapitalistów. Nadmienić trzeba, że dotychczas istniejące, z dawnych czasów pochodzące zapisy i fundacje straciły na wartości, z powodu spadku naszej waluty i dlatego, przynosząc nikle odsetki, nie mogą wystarczyć na cel, dla którego zostały uskutecznione.

Jedyny nowoczesny sposób zbierania pieniędzy na cele dobroczynności, to owe zbiórki t. zw. „kwiatki“ które stosunkowo mało przynoszą, bo przechodząc uliczny obdarowuje zwykle banknotem o małej wartości nominalnej.

Pamiętajmy, iż zakłady dobroczynne, szpitale, ochrony dla dzieci, to fortece cywilizacji każdego narodu i w tej mierze musimy rywalizować z ościeniami narodami. Musimy starać się, aby kraj nasz nie stał się krajem żebraków i złego tłumu. Tymczasem nasze zakłady dobroczynne są dziś w oplakanych stosunkach, bo koszty wyżywienia utrzymywanych w nich osób są wprost olbrzymie, a za małe są dochody z kwot kwiatków i tańców więcej sprostych niż dobroczynnych. Dziś wyżywienie kilkuset osób, utrzymywanych w danym zakładzie oblicza się miesięcznie na kilka milionów marek. Z tych względów odzywamy się do współczesn. szlachetnych obywateli, którzy są włodarzami wielkich fortun, aby nie zapominali o niezamożnej części społeczeństwa i przez odpowiednie darowizny, fundacje osobiste i rodzinne, tudzież zapisy na rzecz zakładów dobroczynnych zaszkarbili sobie zasłużoną nagrodę, wynikającą z szlachetnego dzieła i dobrą pamięć u ludzi.

Wydział Pracy i Opieki społecznej poznańskiego województwa gotów jest ułatwić każdemu ofiarodawcy wszelkie czynności urzędowe — które są połączone z uskutecznieniem fundacji czy zapisów na powyższe ważne cele społecznej pomocy i wskaże na instytucje, które wołają o ratowanie ich. Adres Wydziału jest: Poznań, ul. Towarowa 23. Wszystkie gazety uprasza się o przedrukowanie niniejszego artykułu.

Praca kobiet w gospodarstwie domowym.

Położenie większości kobiet-gospodyń podobne jest do położenia niewolnika, który nieraz dla bardzo blajej rzeczy ponosi wielkie trudy. A przecież wiadomo, że naogół zajęcia domowe traktowane są jako rzecz błaha — nikt nie ocenia ich wartości. Nic też nie zachęca kobiety do ponoszenia tych trudów. Nie są one bowiem pociągające same przez się — trzeba nieustannie wykonywać pracę, której nie widać: „zaledwie się zamiotło, już i śladu niema“ — skarżą się kobiety, a cóż mówić o ściąganiu kurzu, który wnet znów osiada, o gotowaniu posiłku, który za chwilę zostanie spożyty, ciągłym zmywaniem naczyń i t. d.

Każdy człowiek dąży do tego, aby to, co zrobi było trwałe, aby zostały jakieś ślady jego pracy. Już samo to, że praca domowa nie stwarza nic trwałego, jest bardzo bolesne dla kobiety-gospodyni; staje się to dla niej tym przykrejsze, że całkowicie zajmując jej czas... Pracownik wracający do domu po ukończonych zajęciach, może wziąć do ręki gazetę i książkę, czy to dla rozrywki, czy dla kształcenia swego umysłu. Kobieta-gospodyni może i zdobyłaby się na kupienie taniej książki, ale o wiele trudniejszym zadaniem będzie znalezienie czasu na jej przeczytanie.

Większość kobiet napróżno wzdycha do jednej chwili wolnej dla siebie. Bezustanne sprzątanie, gotowanie i t. p. staje się dla nich prawdziwą pańszczyzną. Niejedna kobieta uważa swoje życie za

